

LET'S OVERCOME DISABILITIES
TOGETHER AGAINST DISASTERS
AFETLERE KARŞI ENGELLERİ
BİRLİKTE AŞALIM

İŞİTME ENGELLİLER İÇİN SEL RİSKLERİNE HAZIRLIK

T.C
İÇ İŞLERİ BAKANLIĞI
AFET VE ACIL DURUM YÖNETİM BAŞKANLIĞI

Bu çalışma Eskişehir AFAD (İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü) koordinatörlüğünde yürütülen ve Türkiye Ulusal Ajansı tarafından desteklenen 2016-1-TR01-KA204-034345 no.lu Afetlere Karşı Engelleri Birlikte Aşalım Projesi kapsamında Eskişehir AFAD ve Anadolu Üniversitesi işbirliğinde hazırlanmıştır.

Bu çalışmada yer alan bölümler referans verilmeden çoğaltılamaz. Kullanılması durumunda çalışmanın ve projenin tam isminin belirtilmesi zorunludur.

Eylül, 2017

**Eskişehir Valiliği
İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü**

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

GİRİŞ

Dünyada ve ülkemizde yaşanan afetlerin sayısında özellikle son dönemlerde önemli bir artış görülmekte olup, yaşanan afetler sosyal, kültürel ve ekonomik kayıpları da beraberinde getirmektedir. Afetlerden korunmanın en etkili yolu afetlere karşı hazırlıklı olmak ve bunu yaşam biçimi haline getirmektir. **Güvenli bir yaşam için; Bilgilenin, Plan yapın, Hazırlanın ve Uygulayın!**

Afetleri engellemek mümkün olmasa da vereceği zararları en aza indirmek ancak bilinçli, eğitilmiş ve planlı bir toplumla mümkündür. Her bireyin afet ve acil durumlar karşısında hazırlıklı olmasını amaçlayan bu çalışma, dezavantajlı grupların var olan doğru davranış şekillerini kendi imkân ve kabiliyetleri ölçüsünde uygulamalarını ortaya koymaktadır.

Kendi kişisel ihtiyaçlarınızı değerlendirerek ve bu ihtiyaçlara uyan bir acil durum planı hazırlayarak kendinizi ve sevdiğinizleri afet ve acil durumlara daha iyi hazırlayabilirsiniz.

Unutmayın, ihtiyaçlarınızı, tercihlerinizi ve becerilerinizi kimse sizden daha iyi bilemez. **KENDİNİZİN** uzmanı yine **KENDİNİZSİNİZ!**

SELDEN ÖNCE

- ◆ Öncelikle yaşadığınız yerin sel riskinin ne olduğunu öğrenin.
- ◆ Evinizi veya ofisinizi, koridorları, merdiven boşluklarını, kapıları, pencereleri ve diğer alanları acil durumlarda binayı rahatça terk edecek şekilde güvenli hale getirin. Çıkış yolunuzu engelleyebilecek mobilyaları sabitleyin veya kaldırın.

Resim 1: Eşyaları sabitleme

- ◆ Bir **Afet Planı** ve **Kişisel Destek Ağı** (Size Yardımcı Olabilecek Kişiler) oluşturun;
 - Bir Afet Planı oluşturun ve acil durumlarda nasıl iletişim kuracağınızı, ne şekilde tahliye olacağınızı kişisel destek ağınızdaki kişilerle birlikte planlayın.
 - Bir tahliye/kaçış planı oluşturun. Sel sonrası aile bireyleriyle buluşulacak açık ve güvenli alanları belirleyerek ev, okul, işyeri gibi sıklıkla bulunulan mekânların yakınında bir buluşma alanı seçin.

- Engelli bireyler için afet hazırlığındaki ilk adımlardan birisi destek için güvенеbileceği kişileri belirlemektir. Kişisel bir destek ağı, acil durumlarda sizinle iletişim kurabilecek, sizin iyi olduğunuzu kontrol edebilecek ve yardıma ihtiyaç duyarsanız size yardım edebilecek kişileri içerir.
- Kişisel destek ağı sizlere yürüme mesafesinde aile, komşu ve iş arkadaşı gibi en az üç kişiden oluşur.
- Kişisel destek ağınızı evde, işyerinde ve zamanınızın çoğunu geçirdiğiniz mekânları kapsayacak şekilde oluşturun.
- Kişisel destek ağınızdaki kişilerin bir tehlike durumunda sizi kontrol edebilmek için evinize girişin nasıl olduğu, haber alınamadığı anlarda size nasıl ulaşabileceği gibi durumları bilmesi gerekmektedir.

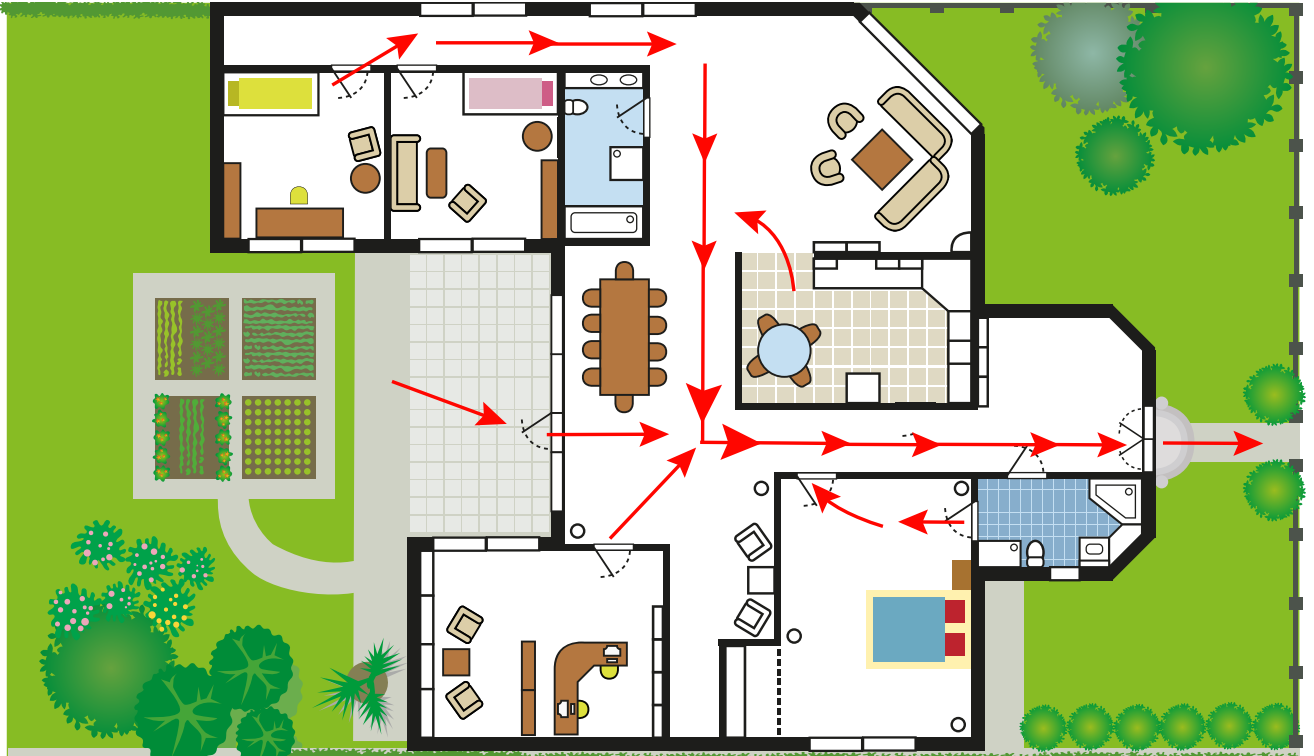
Resim 2: Afet Planı

- Planınızdan kişisel destek ağınızdaki kişilerin haberdar olmasını sağlayın. Destek cihazlarınız ve gerekli belgeler konusunda onları bilgilendirin.
- Düzenli aralıklarla tahliye tatbikatları yapın.
- Engel durumunuzu, yaşadığınız site ya da çalıştığınız işyerindeki yöneticilere ya da görevlilere bildirin. Olası bir selde uyarıların fark edilmediği durumlarda görevlilerin size ulaşabilmesi için bu durum önemlidir.

◆ Farklı senaryolara göre **tatbikatlar** yapın.

- Tatbikatları sel sırasında yalnız olup olmamanıza göre yapın ve yangın öncesi ve sonrasında yapılması gerekenler olarak sık bulunduğunuz yerlerde uygulayın.
- Tatbikat, uygun davranış şekilleri geliştirmenizi sağlayacaktır
- Tahliye tatbikatlarına hazırlık için çıkış planı yapılmalıdır ve çıkış yolları mekânın özelliklerine göre belirlenmelidir.

Resim 3: Tahliye / Çıkış Planı

- ◆ İşitme cihazlarınızı size en yakın yerde ya da yatağınızın yanında bulundurun.

- ◆ Sel riski öncesi önemli belgelerinizi ve işitme cihazlarınızı sel hasarına karşı korumak için daha yüksek bir seviyede tutun.
- ◆ Çıkış ve tahliye kapılarının dışa açılır olmasını sağlayın.
- ◆ **Afet ve Acil Durum Çantası Hazırlayın;**
 - Engel durumunuza göre özel ihtiyaç ve temel yaşamsal destek malzemelerini içeren afet ve acil durum çantası hazırlayın ve çantanızı kolay ulaşacağınız yerde bulundurun.
 - Tavsiye edilen içerik: Medikal ihtiyaçlar, su, kuru gıda, reçete örnekleri, hijyen malzemeleri, acil durum iletişim bilgileri, önemli evrakların kopyası ve destek ağınızdaki kişilerin iletişim bilgilerini içeren liste, battaniye, aile fertlerinin güncel fotoğrafları, büyüteç, pil, kıyafet, düdük, yıkıntılar temizlemek için eldiven, ilk yardım kiti, kimlik fotokopisi, toz maskesi ve gözlüğü, evinizin yedek anahtarı, çocuklar için mama, bez, biberon, emzik vb.
 - Özel ihtiyaçlar: Yedek işitme cihazı, işitme cihazı pili vb.

Bu malzemeler tavsiye edilen içeriktir. Özel ihtiyaçlarınıza göre çantanızı oluşturabilirsiniz.

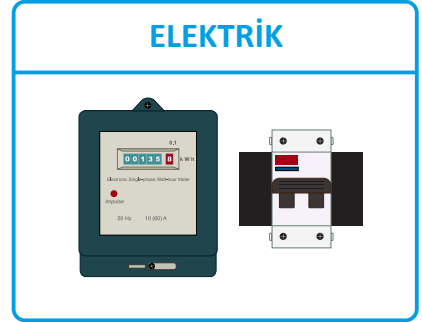
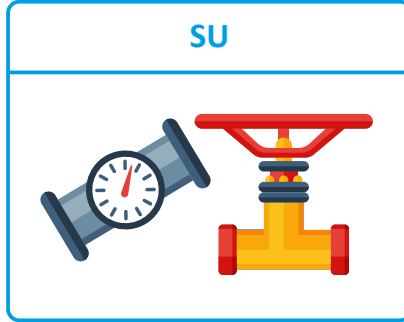
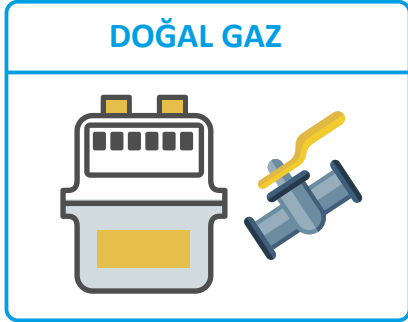
- Afet ve acil durum çantası içerisindeki tüm malzemeleri periyodik aralıklarla kontrol edin, gerektiğinde yenileyin (su, gıda ve pillerin son kullanma tarihleri ile mevsime göre kıyafetlerin güncellenmesi).
- Önemli evrak fotokopileri ve su ile temas ettiğinde tahrip olacağını değerlendirdiğiniz eşyalarınızı su geçirmez koruyucu malzeme içerisinde muhafaza edin.
- Afet çantanızda işitme kaybınızı açıklayan ve kişilerin sizinle nasıl iletişim kurabileceğini gösteren bir kart bulundurun. Kart “İşaret Dili Kullanıyorum” veya kısa basit cümleler kullanılarak yazılmış talimatlar şeklinde olabilir.
- Afet ve Acil Durum Çantası kolay taşınabilir olmalıdır.

◆ **Kişisel Değerlendirme Listesi Hazırlayın.**

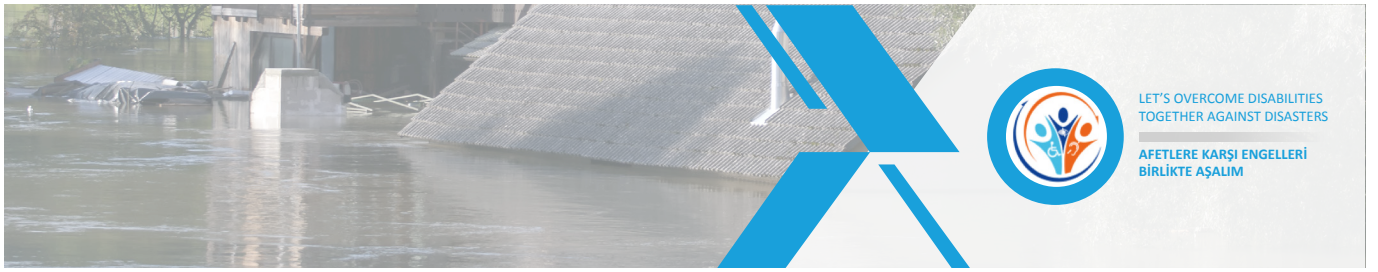
- Afet ve acil durumlar sonrası, görevlilerin engel durumunuza göre ihtiyaçlarınızı daha iyi anlaması ve etkin şekilde müdahale edebilmesi için günlük hayatta yapabildiğiniz ve yapamadığınız kişisel becerileri içeren kişisel değerlendirme listesi hazırlayın ve listenizi afet ve acil durum çantanızda muhafaza edin.
- ◆ Afet sonrası olası bir geçici barınma ihtiyacına karşılık yakın çevrenizde ya da bölgenizin dışında bir otel veya sığınma merkezindeki erişilebilir mekânları belirleyin.

- ◆ Evinizde gaz, su ve elektrik kaynaklarının yerlerini öğrenin ve nasıl kapatılacağını bildiğinizden emin olun. Tesisatlarınız kolay ulaşacağınız yerde olmalıdır.

- ◆ İşitme cihazlarınızı yatmadan önce, başucunuza sabitlenmiş bir kap içine yerleştirebilirsiniz. Böylece panikle uyandığınızda bile cihazlarınıza kolay ulaşabilirsiniz.
- ◆ Sel ve taşkınla mücadele eğitim programlarına katılın. İlk yardım eğitimi alın.
- ◆ Sel risklerine karşı binanızı, işyerinizi sigortalatın.
- ◆ Sel riski var ise zemin kat ile bodrum girişleri ve kapıların kum torbaları veya bariyerler ile korunmasını sağlayın.
 - Bodrum ya da zemin kattaki kanalizasyon kanallarını ve tuvalet bağlantılarını ahşap bir tıpa ile kapayın.
- ◆ **Rehber/asistan hayvanlar ve köpekler** gündelik hayatta olduğu kadar olası bir afet ve acil durumda da bir yol arkadaşıdır. Rehber/asistan hayvanlar meydana gelen tehlikelerden güvenli bir şekilde kurtulma ve işitme engelli bireye tahliye anında kılavuzluk etme konusunda yardımcı olabilirler. **Eğer bir rehber/asistan hayvana sahipseniz;**
 - Afet ve acil durum çantanızı hayvanınızın bakım ihtiyaçlarına göre belirleyin ve onlar için de hazırlık yapmayı unutmayın.
 - Aşağıdaki liste, acil durumlarda rehber/asistan hayvanınızın veya evcil hayvanınızın ihtiyaçlarını karşılamak için elinizde bulunması gereken temel öğelerdir. Afet sonrası tahliye gerekebileceğinden, afet ve acil durum çantasının erişilebilir olduğundan ve taşınmasının kolay olduğundan emin olun.

Hayvanlar için acil durum çantası içeriği: Yetecek kadar şişelenmiş su, hayvan yemi, kaşık, tasma ve sevk kayışı, koşum takımı, battaniye ve oyuncak, plastik çanta, kağıt havlu, poşet, steril eldiven, karne fotokopisi (sahiplik bilgisi, kimlik bilgileri, veteriner kağıtları), manüel konserve açacağı, kullandığı ilaçlar, vitamin, gazete, ağızlık, maske (toz ve dumana karşı) mama, su kabı.

- Bu malzemeler tavsiye edilen içeriktir. Hayvanınızın özel gereksinimlerine göre çantayı oluşturabilirsiniz.
- Çanta içerisindeki değişmesi gereken malzemeleri 6 ayda bir kontrol ederek yenilemeyi unutmayın.

Resim 5: Hayvanlar için acil durum çantası içeriği

- ◆ Bir Sel sırasında veya sonrasında ev hayvanlarının ve rehber hayvanların kafası karışmış, korkmuş veya yaralanmış olabileceğini unutmayın. Hayvanlarınızı taşımak ve tahliye edebilmek için ulaşılabilir bir yerde kafes ya da taşıyıcı bulundurun. Onları arkada bırakmayın.

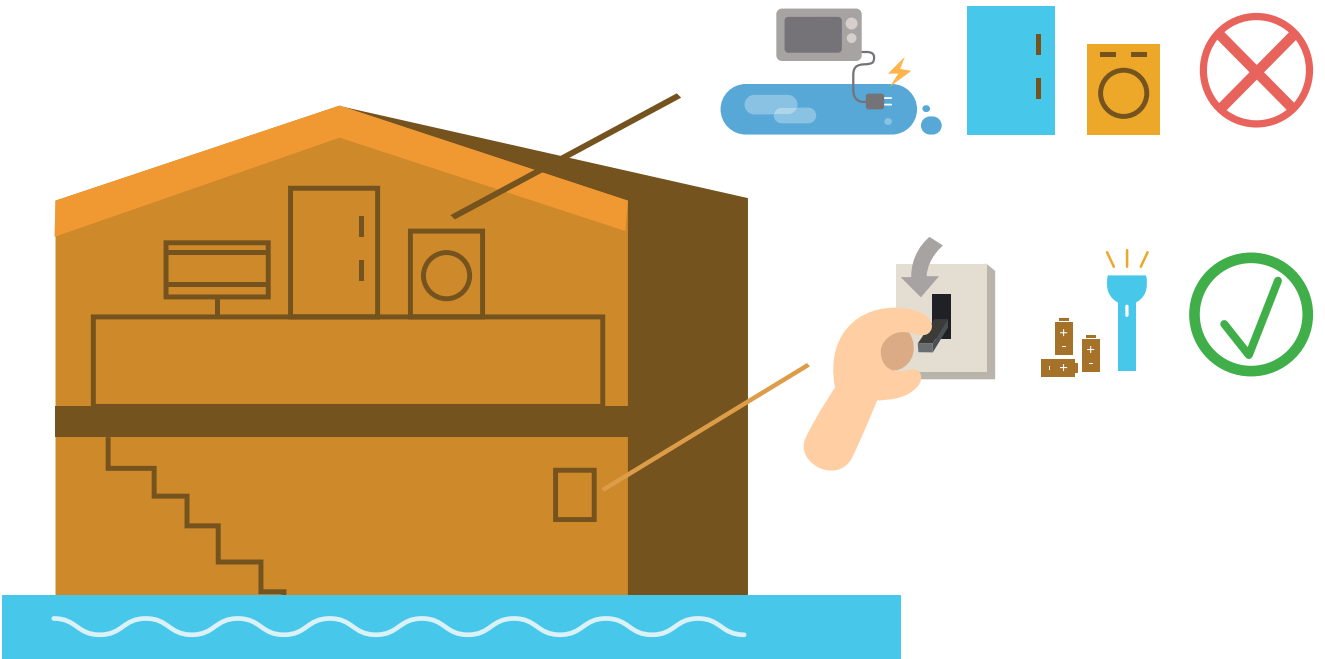
SEL SIRASINDA

- ◆ Herhangi bir sel riskine maruz kalırsanız;
 - Acil durum haberleri ve talimatları için yerel TV kanallarını takip edin.
 - Herhangi bir gaz sızıntısı algılırsanız, doğalgaz vananızı kapatın.
 - Yetkili makamlarca evlerin tahliye edilmesi gerektiği bildirilirse, elektrikli cihazları fişten çekin, elektrik devrelerini ve gaz tesisatını kapatın.
 - Elektriği ancak, sel tehlikesi henüz doğmamışsa ve sigorta kutusu çevresindeki alan tamamen kuruysa kapatın.
- ◆ Aracınız sel sırasında durursa, aracı olduğu yerde bırakarak derhal terk edin.
- ◆ Sel sırasında aracınızdaysanız asla su ile kaplı yoldan gitmeye çalışmayın. Unutmayın ölümlerin büyük çoğunluğu araç içinde meydana gelir.
- ◆ Herhangi bir arıza oluştuysa yüksek bir yere çıkın.
- ◆ Bodrum veya garaja dolan sel suyuna girmeye çalışmayın.
- ◆ Akan suyun içinden geçmeyin.
- ◆ Yetkililerce dışarı çıkmamanız bildirilirse binanızda üst katlara çıkın ve binanın ortasında pencerelerden uzak şekilde durun.

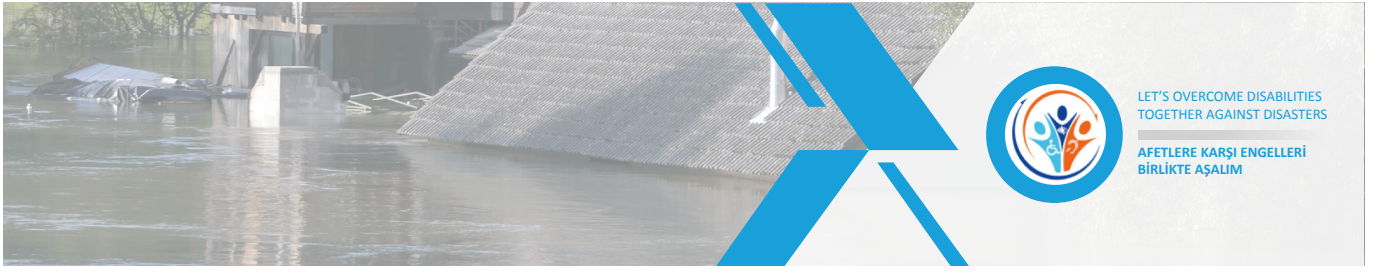

- ◆ Sel sırasında dışarıdaysanız, çukur alanlardan uzak durun; yüksek yerlere çıkın.
- ◆ Ayak bileğiniz seviyesindeki su sizi, diz seviyesindeki su ise aracınızı sürükleyebilecek kuvvettedir. Sel sularına girmeyin. Akan suyun içinden geçmeyin. Suya girmeniz gerekiyorsa, suyun akış halinde olmadığından emin olun ve sopa, çubuk ya da bastonla ne kadar derin olduğunu kontrol edin.
- ◆ Gaz sızıntısı olma ihtimaline karşı elektrikli alet ve ışık kullanmayın, pilli fener kullanın.

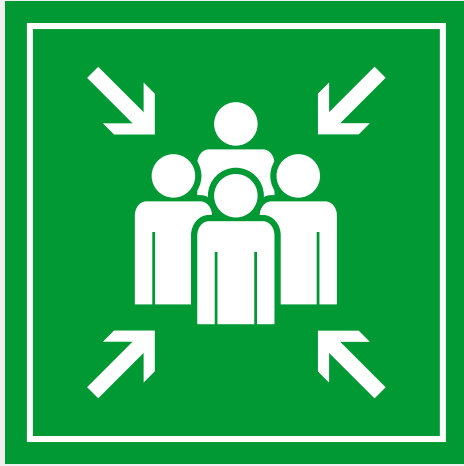

- ◆ Sel sırasında dışarıdaysanız, çevrenizdekilerden de yardım alarak çukur alanlardan uzak durun; yüksek yerlere çıkın.
- ◆ Kısa süreli yağışların yoğun ani sele, uzun süreli yağışların ise nehirlerin taşmasına neden olacağını unutmayın.
- ◆ Dere yatağı, nehir, hendek, vadi ve kanyon gibi yerler ani su baskınlarına maruz kalır; buralardan uzak durun.

SELDEN SONRA

- ◆ Durum değerlendirmesi yapın.
 - Soğukkanlı olmaya çalışın. Selden ne şekilde etkilendiğinizin, sağlık durumunuzun, çevrenizin durumunu değerlendirin.
- ◆ Destek ağınızdaki kişilere ulaşamazsanız, başkalarının yardımına başvurun.
 - İşitme kaybınızın olduğunu karşı tarafa iletin.
- ◆ Binanız sel sularına maruz kalmışsa elektriği kesmeye teşebbüs etmeyin. Tahliye planınıza göre evinizi derhal terk edin ve yetkililerin uyarısına kadar evinize girmeyin.
- ◆ Afet planınızda önceden belirlenmiş olan acil durum toplanma/buluşma alanlarına gidin ve orada bekleyin.

- ◆ Sel sonrası zeminde oluşabilecek delik ve çukurlara, kırık cam ve enkaz gibi tehlikelere karşı dikkatli olun.
- ◆ Sel sonrası oluşan çamurla kaplı zemin ve merdivenlerde hareket ediyorsanız dikkatli olun. Kaygan olabilir.
- ◆ Afet ve acil durum çantanızdaki iletişim araçları ile yetkililerden gelen talimatları takip edin.

- ◆ Koku veya tadıyla içme suyunuzun kirlendiğinden şüpheleniyorsanız, içmeyin
 - Kaynağını bilmediğiniz suları kullanmayın.
 - Ambalajlı su kullanmaya özen gösterin.
- ◆ Sel suları, zararlı haşere ve hayvanları sürükleyebileceğinden sel sonrası yaşam alanlarınızı iyice kontrol edin.
- ◆ Binalarınızdaki hasarı kontrol edin. Kontrol ederken pilli fener ve su geçirmez ayakkabı kullanın.
- ◆ Sel sularıyla temas etmiş eşyaları kullanmadan temizliğini sağlayın.
- ◆ Deniz, göl ve nehir kenarlarından uzak durun.
- ◆ Selden sonra toprak kayması ve heyelan meydana gelebilir; riskli yerlerden uzak durun.
- ◆ Doğalgaz borularından, elektrik direk ve hatlarından uzak durun.

KİŞİSEL BECERİ

Herhangi bir afet ve acil durum halinde size müdahale edecek görevlilerin daha iyi yardım edebilmesi amacıyla hazırlanan bu listede sadece yapabildiklerinizi işaretleyiniz.

☐ Duyabilirim	☐ Yardımcı cihaz ile duyabilirim
☐ Görebilirim	☐ Yardımcı cihaz ile görebilirim
☐ İletişim kurabilirim	
☐ Yardımcı cihaz (.....) ile iletişim kurabilirim	işaret dilini kullanabilirim
☐ Dudak okuyabilirim	
☐ Yazı yazabilirim	
☐ Okuyabilirim	
☐ Tekerlekli sandalye ile yer değiştirebilirim	
☐ Yardım olarak tekerlekli sandalye ile yer değiştirebilirim	
☐ Yürüyebilirim	☐ Yardım ile yürüyebilirim
☐ Kendi yemeğimi hazırlayabilirim	☐ Kendim yiyebilirim
☐ Oturabilirim	☐ Yardım ile oturabilirim
☐ Banyo yapabilirim	☐ Yardım ile banyo yapabilirim
☐ Elbiselerimi giyebilirim	
☐ Kişisel bakımımı ve temizliğimi yapabilirim	

Özel ihtiyaç duyduğum konular:

SAĞLIK BİLGİLERİ

Bu kart, bir afet veya acil durum halinde bilinciniz kapalı ise ya da acil olarak tahliye edilmeniz gereken durumlarda sizi kurtarmaya gelenlere bilmeleri gereken ilk bilgileri sağlar.
Bu bilgilerin bir kopyasını işyerinizde, cüdanınızda/çantanızda ve evinizde tutun.

Adı- Soyadı:

T.C. Kimlik Numarası:

Telefon:

Adres:

Kan Grubu:

Özel Durum ve/ veya Engellilik:

İlaçlar (Reçeteler, dozaj, alınan zaman vs.):

Kullanılan Araçlar (işitme cihazı, tekerlekli sandalye vb.):

Alerjiler:

Diğer Özel İhtiyaçlar:

Özel Diyet:

Eğer Bir İletişim Engeliniz Varsa Sizinle İletişim Kurmanın En İyi Yolu:

Dini:

ÖNEMLİ NUMARALAR

Polis:

İtfaiye:

Ambulans:

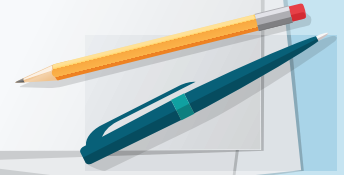
Arama-Kurtarma:

.....

Afet sırasında kendinizi koruyun. Sizi ya da ekipmanınızı güvenli bir şekilde yönlendirmek veya taşımak için en iyi yolu insanlara hızlı bir şekilde nasıl açıklayacağınızı önceden çalışın.

BİLGİ KARTLARI

Afet ve acil durum çantasında bulunması gereken ve hayati önem taşıyan bilgi kartları özenle doldurulmalı ve her değişiklikte titizlikle güncellenmelidir.

Bu çalışma, Türkiye Ulusal Ajansı tarafından finanse edilen 2016-1-TR01-KA204-034345 numaralı "Afetlere Karşı Engelleri Birlikte Aşalım" Projesi kapsamında hazırlanmıştır.

"Erasmus+ Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir. Ancak burada yer alan görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz."

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

KİŞİSEL DESTEK AĞI

Ev Halkı Üyeleri İletişim Bilgileri:

Ev Adresi:

Ev Dışındaki Buluşma Yeri:

1 - Adı-Soyadı:

Telefon:

İş/ Okul Adresi:

2 - Adı-Soyadı:

Telefon:

İş/ Okul Adresi:

3 - Adı-Soyadı:

Telefon:

İş/ Okul Adresi:

4 - Adı-Soyadı:

Telefon:

İş/ Okul Adresi:

Kişisel Temas Üyeleri:

1 - Adı-Soyadı:

Telefon:

Ev/ İş/ Okul Adresi:

2 - Adı-Soyadı:

Telefon:

Ev/ İş/ Okul Adresi:

3 - Adı-Soyadı:

Telefon:

Ev/ İş/ Okul Adresi:

4 - Adı-Soyadı:

Telefon:

Ev/ İş/ Okul Adresi:

Şehir Dışındaki Temas Kişileri:

1 - Adı-Soyadı:

Telefon:

Ev/ İş/ Okul Adresi:

2 - Adı-Soyadı:

Telefon:

Ev/ İş/ Okul Adresi:

3 - Adı-Soyadı:

Telefon:

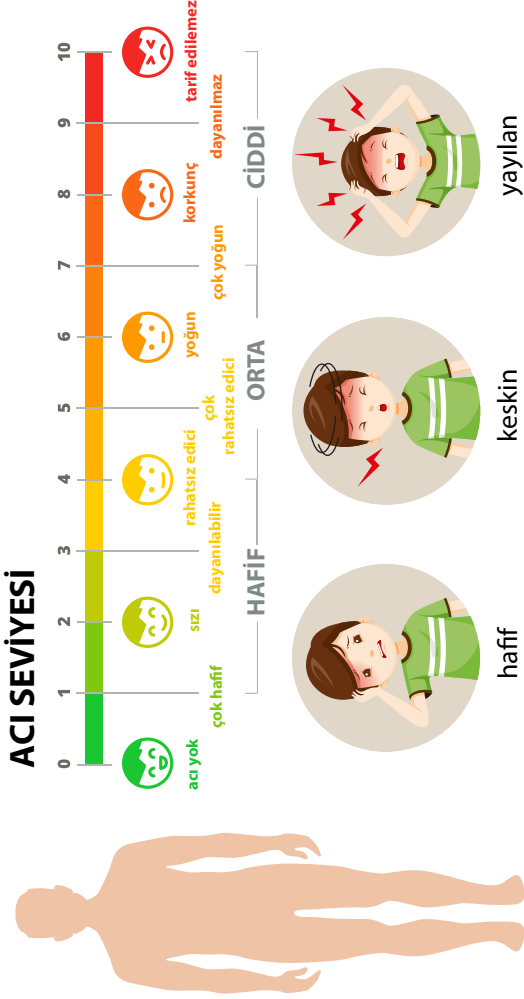
Ev/ İş/ Okul Adresi:

4 - Adı-Soyadı:

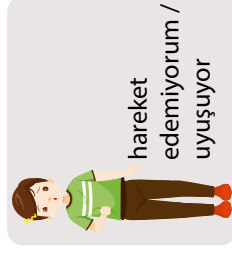
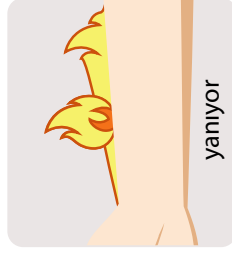
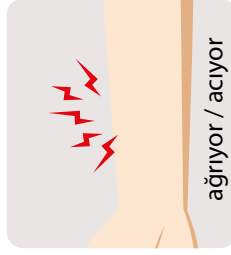
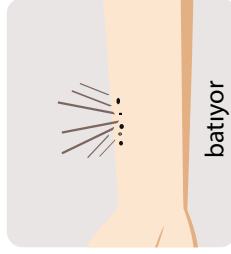
Telefon:

Ev/ İş/ Okul Adresi:

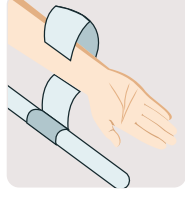
HİS - ACI ÇİZELGESİ / KARTI

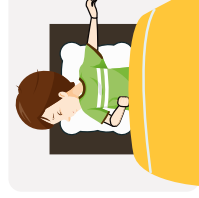
AĞRI KESİCİ İSTİYORUM

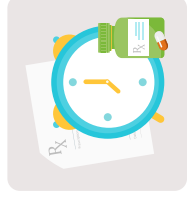
Durumum nasıl?

baskıyı kaldır

beni yalnız bırak

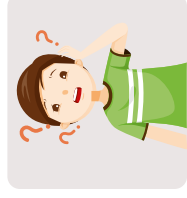
hangi gün / saat?

egzersiz

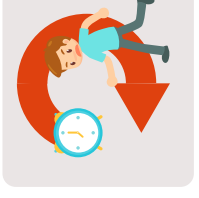
beni bırakma

ne oluyor?

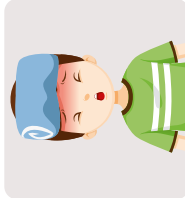
masaj

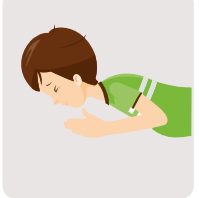
daha sonra gel

tüp ne zaman çıkıyor?

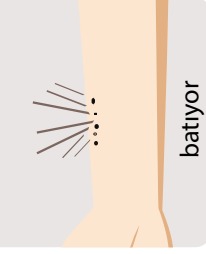
serinletici bez

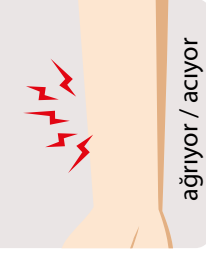
dua

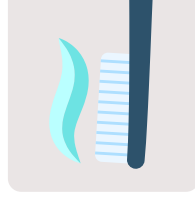
tarak / fırça

yüzümü yıka

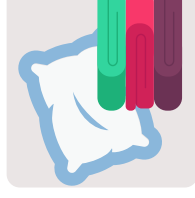
şampuan / banyo

diş fırçalama

çorap / gözlük

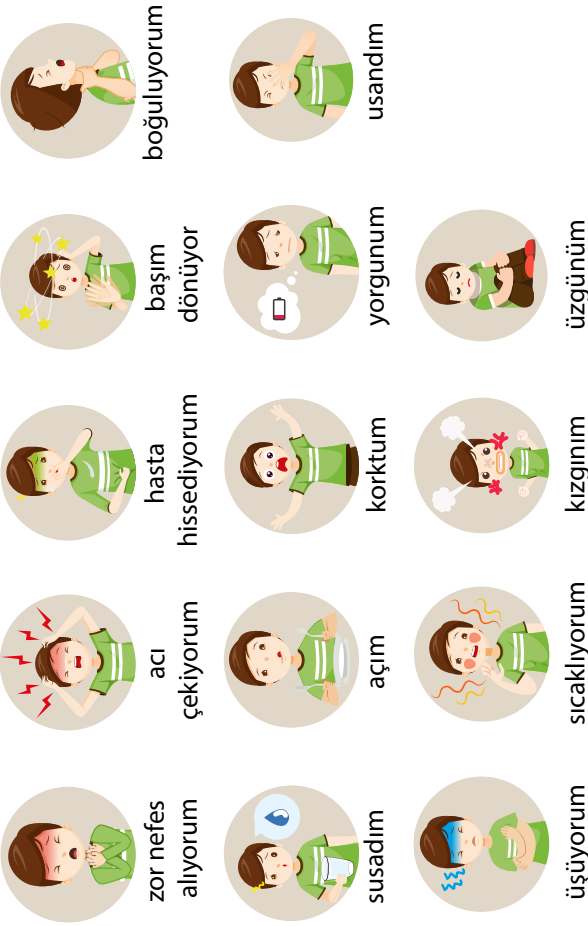

yastık / battaniye

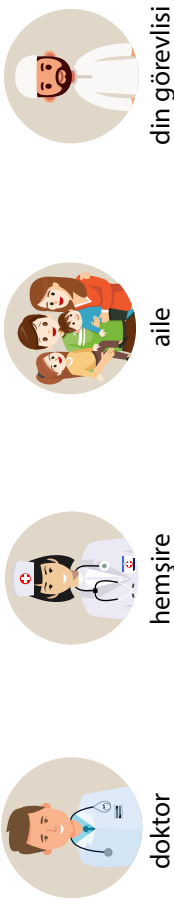
İLETİŞİM ÇİZELGESİ / KARTI

Bu kartı afet çantanıza koyabilirsiniz. Herhangi bir afet sonrası iletişiminize yardımcı olması için kullanabilirsiniz.

BEN

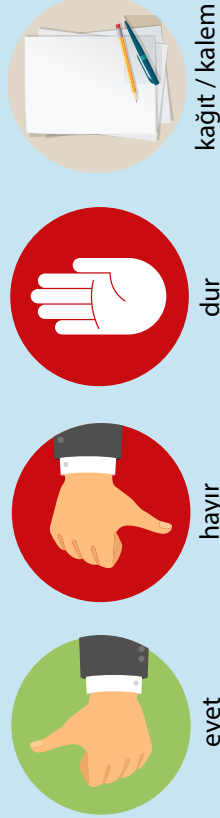
GÖRMEK İSTİYORUM

İSTİYORUM

TEŞEKKÜR
EDERİM

Enfeksiyon kontrolü amacıyla hastalar arasında lütfen bu kartı yeniden kullanmayın !